

Veiklos tyrimas: kaip mums sekėsi?

Dr. Sergejus Neifachas

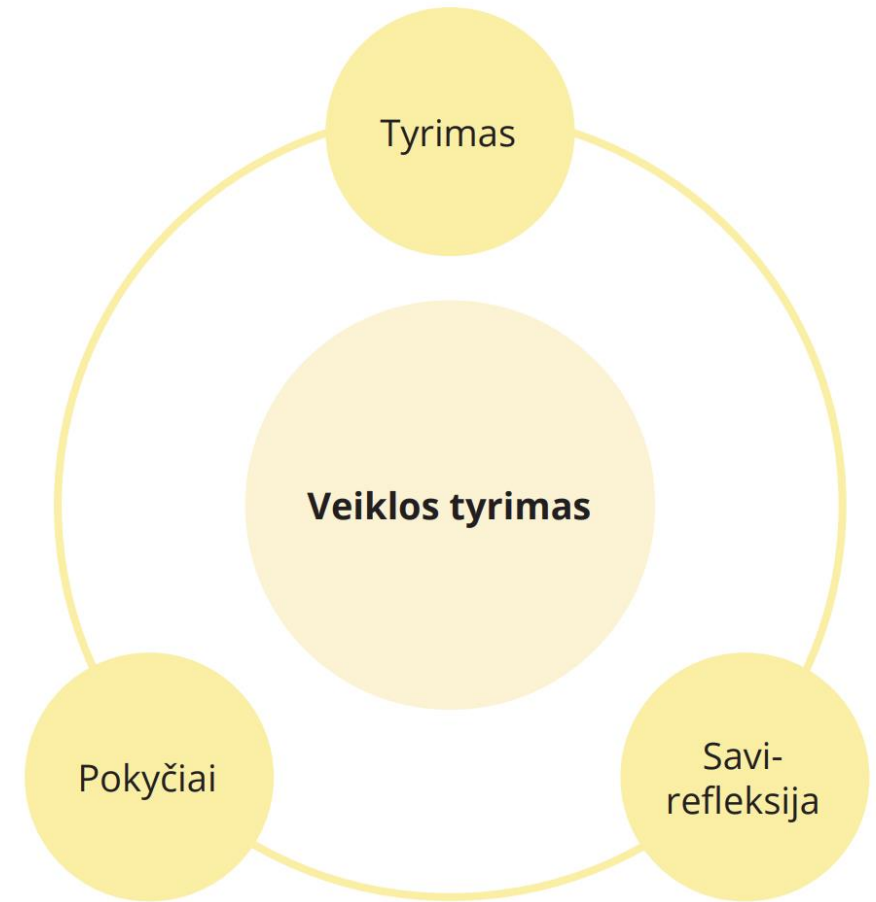
Mokslinių tyrimų ir praktikos susiejimas, siekiant teigiamų pokyčių mokykloje

Norint pabrėžti bendradarbiavimą tarp mokslinių tyrimų ir mokyklų praktikos atnaujinant ugdymo turinį buvo pasirinkta veiklos tyrimo metodologija (angl. Action Research Method). Šio proceso dėka atsiranda nauja praktika, kuri padeda grįžti prie **dalyko didaktikos kaip įrankio kompetencijoms diegti**.

Veiklos tyrimas yra nukreiptas į **mokytojų profesinio tobulėjimo planavimą** ir vykdymą, **siekiant gilesnio ugdymo turinio planavimo pagal kompetencijas suvokimo**. Šiuo būdu, moksliniai tyrimai ir profesinis mokytojų tobulėjimas buvo sujungti, derinant tarpusavyje tyrimus ir savirefleksiją. Toks derinys paskatino **pedagoginės praktikos kaitą** (Bove, 2009).

Veiklos tyrimo strategijos įgyvendinime naudojami skirtingi metodai: valdymas, stebėjimas, filmuotos medžiagos nagrinėjimas, pedagoginis dokumentavimas ir pan.

Pedagogai, suskirstyti į mokyklų komandas, kartu ieškojo atsakymų į panašaus pobūdžio klausimus: koku būdu būtų galima įtraukti mokyklos bendruomenę kuriant ir/ar atnaujinant ugdymo programas? Ar atnaujindami programas ir parinkdami priemones, mes atsižvelgiame į kompetencijomis grįstą dalyko mokymąsi? Kaip galime sėkmingai atnaujinti mokymosi turinį, sukurti universalų mokymosi programos dizainą mokykloje?

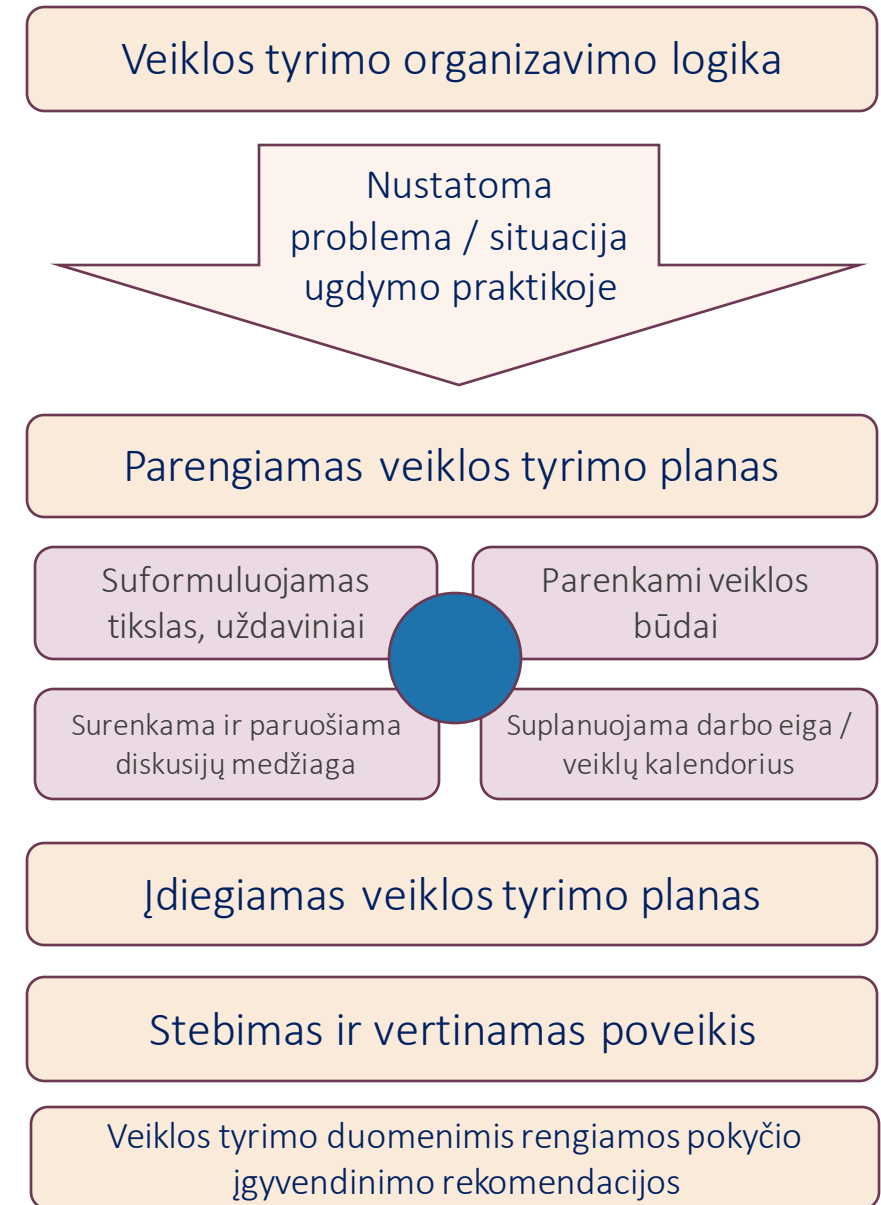

Veiklos tyrimo strategijos idėja: kaip naujos žinios taikomos praktikoje? Koks šio ryšio refleksijos modelis?

Veiklos tyrimo tikslas yra **gauti naujos informacijos**, kurią būtų galima panaudoti ir kitose aplinkose. Tai puikus **įrankis mokytojams įgyti žinių** ir **suprasti ryšius tarp kompetencijų**. Užuoat rinkę faktinę informaciją ir dalijęsi ja su kolegomis mokyklose, mokytojai galėjo susieti, ką jie išmoko atnaujinant mokymosi turinį, apibendrinti tai sprendimo (pamokos turinio) pavidalu, o paskui pagrįsti sprendimą kitų mokytojų akivaizdoje.

Šio **bendradarbiavimu grįsto** veiklos tyrimo metu vyko gyvi mokytojų refleksyvūs pokalbiai. Į juos įsitraukė mokyklų komandos. Mokyklos ėmėsi atsakomybės už savo mokymąsi, ypač tada, kai rengė pamokų aptarimus.

Veiklos tyrimas – kokybinis tyrimo metodas. Jį atliekant, keliami klausimai, organizuojamos praktinės dirbtuvės, fokus grupių diskusijos, stengiamasi gauti patikimus ir objektyvius atsakymus, interpretuojami ir analizuojami rezultatai. Gavus patikimos informacijos ir žinių, jas galima iškart pritaikyti tobulinant ugdymo praktiką.

Veiklos tyrimo metodologija:

Tyrimo eiga: 2021-10 iki 2022-04

Veiklos tyrimo tikslas – išanalizuoti kompetencijų ugdymo patirtis mokyklose ir sukaupti informaciją tolesniam atnaujintų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų projektams tobulinti, mokyklų vadovų, jų pavadootojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų ir mokytojų kompetencijoms stiprinti bei suplanuoti kitas būtinas veiklas tinkamai pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti.

Veiklos tyrimo uždaviniai:

1. Įvertinti mokytojų pasirengimą diegti kompetencijomis grįstą atnaujintą ugdymo turinį;
2. Parengti rekomendacijas mokyklų vadovų, jų pavadootojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų ir mokytojų profesiniam tobulėjimui.

Mokyklų atrankos kriterijai: mokykla dalyvauja Europos Komisijos ir Britų Tarybos projekte „Parama mokyklų vadovams, ugdymo turinio reformos Lietuvoje lyderiams“; mokyklos, kuriose mokoma tautinių mažumų kalba; mokyklų vadovai, arba jų pavadootojai ugdymui, arba ugdymą organizuojančių skyrių vedėjai dalyvauja savivaldybių ugdymo turinio atnaujinimo komandų veiklose; mokyklos mokytojai dalyvauja atnaujinant pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas

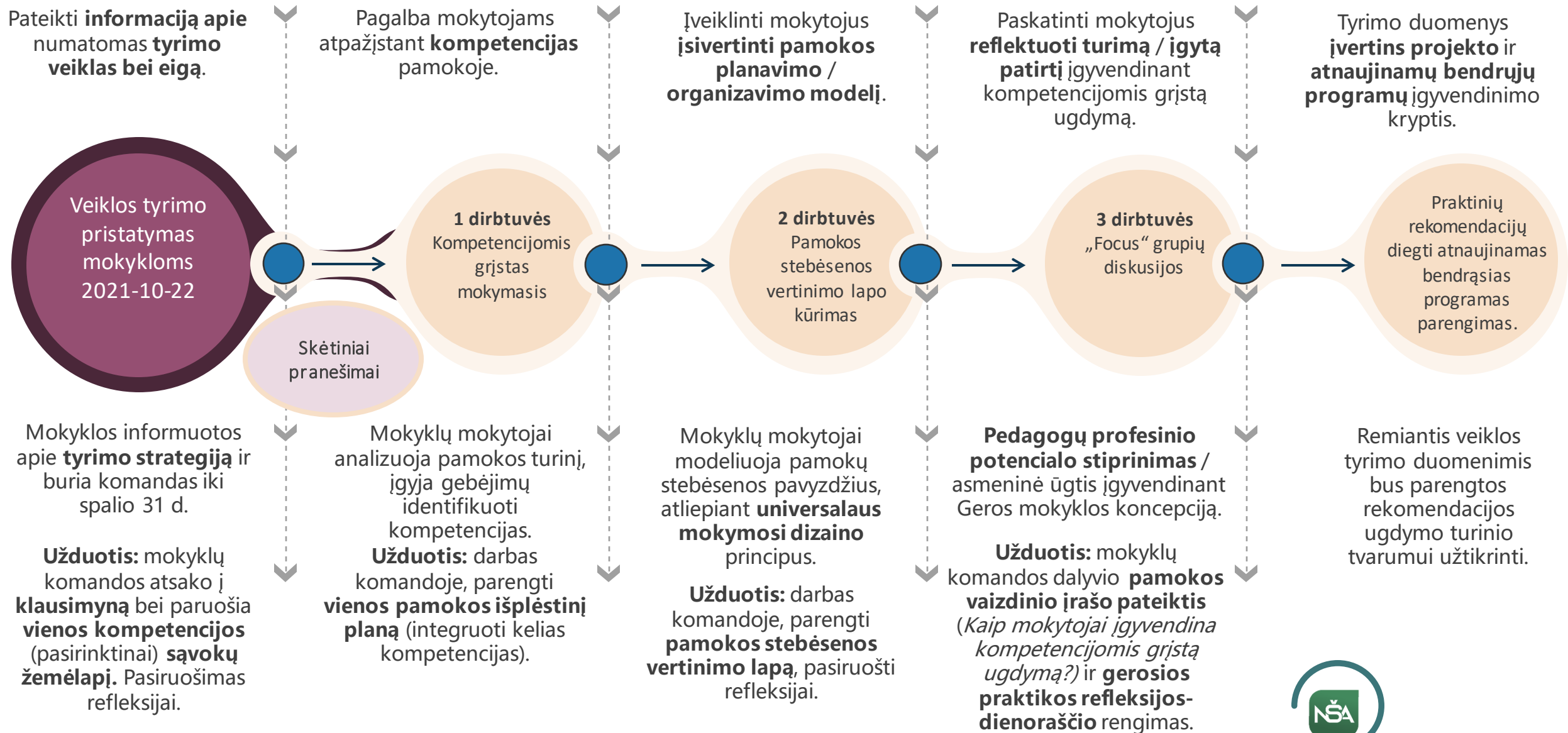
Veiklos tyrimo principai:

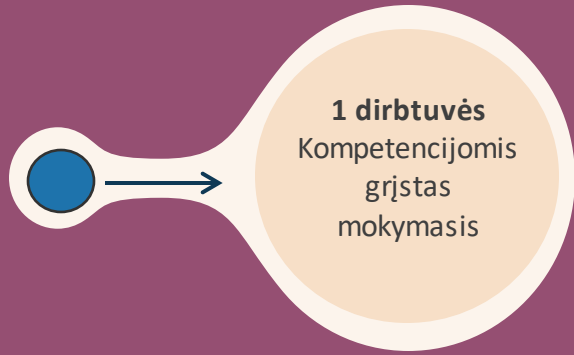
- Tyrimas neturėtų trukdyti pagrindiniam mokytojų darbui – mokymui.
- Taikomi metodai neturėtų užimti daug mokytojų laiko.
- Atliekant veiklos tyrimą, laikomasi etikos reikalavimų ir bendrų susitarimų.

Tyrimo metodai: *fokus grupių* metodų naudojimas, *stebėjimas*, kaip priemonė reflektuoti planavimo kokybę, *pusiaustruktūruotas interviu*, *pedagoginės dokumentacijos reflektavimas*.

Mokyklų pasirengimo diegti atnaujintas pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrąsias programas veiklos tyrimas (2021-10 – 2022-04)

1. Kas yra gera pamoka?

Ivardinkite tris teiginius, su kuriais Jums asocijuojasi pamokos kokybė.

<...> aiškiai suformuluoti pamokos tikslai, uždaviniai, *vertinimo ir įsivertinimo kriterijai*, atliepiantys *mokinių poreikius*; <...> pagrįsta pamokos struktūra; aktyvi *mokinių veikla* pamokos metu; <...> individualizavimas ir diferencijavimas pamokos metu; <...> kai pamokos metu mokiniams sudaromos *sąlygos įsivertinti savo patirtį*; <...> kai pamokos metu sulaukiama *grįžtamojo ryšio*; <...> efektyvus motyvavimas pamokos metu; <...> palanki emocinė aplinka, santykiai pamokos metu.

Pamokos kokybės požymių sritis atsispindi mokytojų atsakymuose:

vadovavimas klasei (klasės valdymas); aiški pamokos struktūra; išmokimo užtikrinimas; skatinimas veikti; motyvacijos kėlimas; skatinanti aplinka; orientavimasis į mokinius (asmenybes, savijautą); orientavimasis į kompetencijas (pageidaujamus pasiekimus); mokinių įvairovės paįsymas (ugdymo diferencijavimas); mokymo(si) metodų įvairovė.

2. Kokių pokyčių savo pamokose siekiate? Ką pirmiausiai reikėtų tobulinti siekiant geresnės pamokos kokybės Jūsų mokykloje?

Rezultatai parodė, kad pokyčius pamokose sieja su šiais aspektais: <...> perteikiamų *žinių ryšys su gyvenimo praktika*; <...> patrauklios ir *aktyvios veiklos*; <...> pažangą *skatinančio grįžtamojo ryšio* panaudojimo praktika; <...> *orientavimasis į mokinių poreikius*; <...> orientavimasis *į mokinių asmeninę ūgtį* (savivaldis mokymasis) ir kt.

3. Į kokias kompetencijas Jūs atsižvelgiate, planuodami pamoką?

Nemažai atsakiusiųjų, kad „*į visas, priklausomai nuo dalyko specifikos*“.

Dažniausiai nurodomos: pažinimo; komunikavimo; kūrybiškumo; socialinė emocinė ir sveikos gyvensenos.

Rečiausiai nurodomos: pilietiškumo; kultūrinė; skaitmeninė.

Galima daryti prielaidą, kad tikslinga daugiau dėmesio skirti pilietinio tapatumo ir pilietinės galios formavimui, socialinio atsakingumo ugdymui, kultūros, kūrybinių gebėjimų stiprinimui suvokiant tai kaip mokinių iniciatyvumo, saviraiškos, pasitikėjimo savimi bei emocinio intelekto ugdymo prielaidas.

4. Kokių veiksmų ir priemonių imatės, siekdami padėti mokiniams išsiugdyti aukštesnius mokymosi gebėjimus?

Atsakymų rezultatai liudija, kad mokytojai: <...> skatina mokinių savarankiškumą; <...> skatina mokinių mąstymą, kūrybiškumą; <...> stiprina mokinių motyvaciją; <...> skatina mokinių savitarpio pagalbos principą, kai mokinys moko kitą mokinį; <...> kuria netradicines erdves; <...> skatina įvairias edukacines veiklas, neformaliojo švietimo veiklas, projektus ir kt.

VEIKLOS PLANAVIMO ETAPAS

Taikytas metodas

Pokalbis

Tikslų ir krypties
nustatymas

2021-10-22

Igyvendinimo rekomendacijos
mokytojams

**-Igyvendinant ugdymo
turinio pokyčius prasminga
mokyklos bendruomenėje
pasikalbėti apie ilgalaikę
kryptį, nusimatyti veiklos
etapus. Tačiau, kad
galėtumėte susiplanuoti šiuos
etapus svarbu atsakyti į
klausimus:**

**- kokią problemą sprendžiame
įgyvendinami šį pokytį?
- kokius tinkamus ugdymo
išteklius turime ir ketiname
juos naudoti ateityje?**

5. Kaip suprantate sąvoką „kompetencijomis grįstas mokymas“?

<...> kompetencijomis grįstas mokymas – žinių, gebėjimų ir įgūdžių dėmė ugdymo procese. Mokomųjų dalykų turinys padeda mokiniams ugdytis kompetencijas, personalizuota mokomoji veikla bei kontekstinis ugdymas skatina mokinių savarankiškumą bei augina kritinį mąstymą; <...> tai galimybė pačiam mokiniui išsikelti ugdymosi tikslus, tobulinti turimus įgūdžius, vertybines nuostatas; <...> kai mokytojas, planuodamas pamoką, numato, kokias kompetencijas ir koku lygmeniu ugdyt; <...> kai akcentuojamos ne mokinių žinios, bet kompetencijos, gebėjimai, vertybės.

Kompetencijomis grįstas mokymas pakeitė ilgą laiką mokyklose gyvavusį siaurą, dalyko programomis apribotą mokymo turinį. Ugdymo turinį mokytojai suvokia kaip kompleksiską ir sudėtingą reiškinį, virstantį realybe tik klasėje bendraujant su mokiniais.

NAUJOS SRITIES (KOMPETENCIJŲ) TYRINĖJIMAS

Taikytas metodas

Kompetencijų tyrinėjimas
Kompetencijų žemėlapiu
kūrimas

2021-12-09

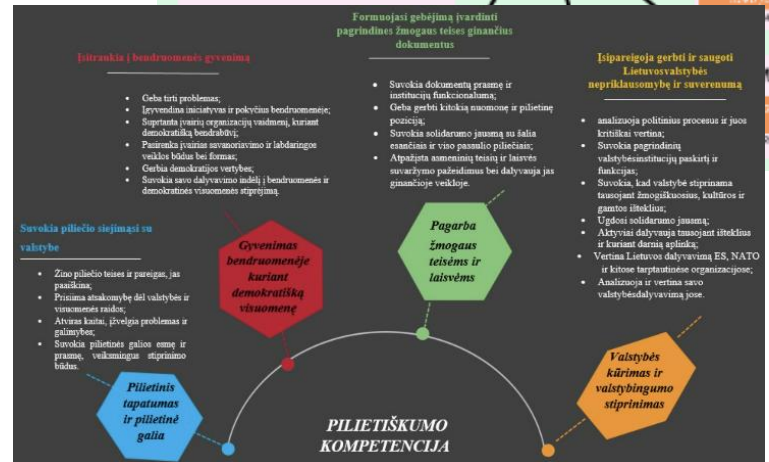
Įgyvendinimo rekomendacijos mokytojams

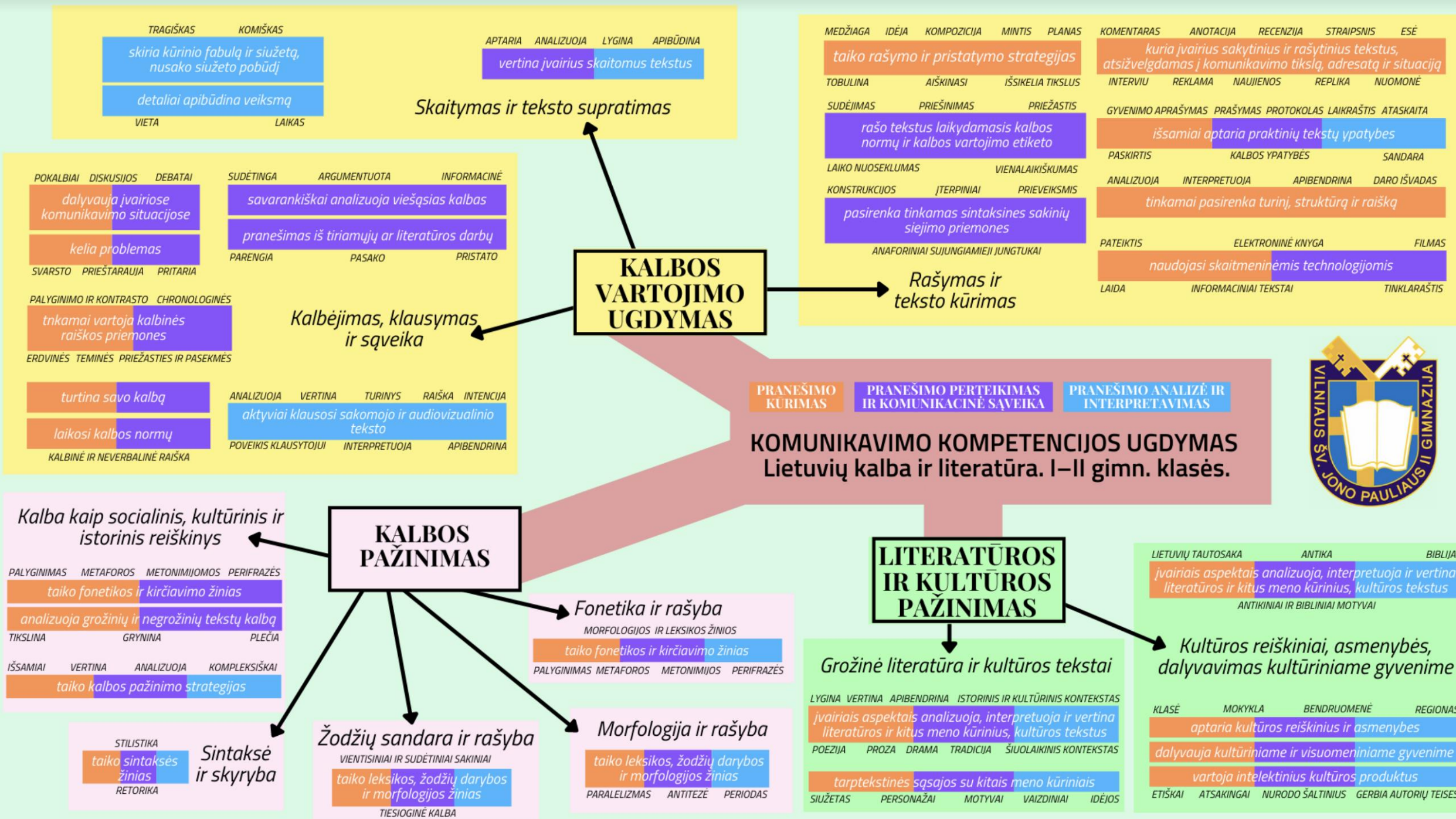
-Tyrinėjama nauja medžiaga, analizuojama ir pritaikoma mokyklos kontekstui: ugdymosi poreikiams, procesui, aplinkai, tikslams.

-Mokomasi atpažinti kompetencijų ugdymo pavyzdžius kontekstinėse užduotyse, integruotose mokymo(-si) situacijose.

-Nagrinėjami kompetencijų ugdymo pavyzdžiai, tyrinėjama kokia taikoma mokymo(-si) strategija, būdai ir metodai. Tiriamos ir nustatomos kompetencijų taikymo galimybės pamokoje.

Mokyklų komandos paruošė vienos kompetencijos (pasirinktinai) sąvokų žemėlapi.

Skaitymas ir teksto supratimas

TRAGIŠKAS KOMIŠKAS
skiria kūrinio fabulą ir siužetą, nusako siužeto pobūdį
detaliai apibūdina veiksmą
VIETA LAIKAS

APTARIA ANALIZUOJA LYGINA APIBŪDINA
vertina įvairius skaitomus tekstus

MEDŽIAGA IDĖJA KOMPOZICIJA MINTIS PLANAS
taiko rašymo ir pristatymo strategijas
TOBULINA AIŠKINASI IŠSIKELIA TIKSLUS

KOMENTARAS ANOTACIJA RECENZIJA STRAIPSNIS EŠĖ
kuria įvairius sakytinius ir rašytinius tekstus, atsižvelgdamas į komunikavimo tikslą, adresatą ir situaciją
INTERVIU REKLAMA NAUJIENOS REPLIKA NUOMONĖ

SUDĖJIMAS PRIEŠINIMAS PRIEŽASTIS
rašo tekstus laikydamasis kalbos normų ir kalbos vartojimo etiketo
LAIKO NUOSEKLUMAS VIENALAIKIŠKUMAS

GYVENIMO APRAŠYMAS PRAŠYMAS PROTOKOLAS LAIKRAŠTIS ATASKAITA
išsamiai aptaria praktinių tekstų ypatybes
PASKIRTIS KALBOS YPATYBES SANDARA

KONSTRUKCIJOS ĮTERPINIAI PRIEVEIKSMIS
pasirenka tinkamas sintaksines sakinių siejimo priemones
ANAFORINIAI SUJUNGIAMIEJI JUNGŲKAI

ANALIZUOJA INTERPRETUOJA APIBENDRINA DARO IŠVADAS
tinkamai pasirenka turinį, struktūrą ir raišką
PATEIKTIS ELEKTRONINĖ KNYGA FILMAS

naudojasi skaitmeninėmis technologijomis
LAIDA INFORMACINIAI TEKSTAI TINKLARAŠTIS

KALBOS VARTOJIMO UGDYMAS

Rašymas ir teksto kūrimas

Kalbėjimas, klausymas ir sąveika

POKALBIAI DISKUSIJOS DEBATAI
dalyvauja įvairiose komunikavimo situacijose
kelia problemas
SVARSTO PRIEŠTARAUJA PRITARIA

SUDĖTINGA ARGUMENTUOTA INFORMACINĖ
savarankiškai analizuoja viešąsias kalbas
pranešimas iš tiriamųjų ar literatūros darbų
PARENGIA PASAKO PRISTATO

PALYGINIMO IR KONTRASTO CHRONOLOGINĖS
tinkamai vartoja kalbinės raiškos priemones
ERDVINĖS TEMINĖS PRIEŽASTIES IR PASEKMĖS

turtina savo kalbą
laikosi kalbos normų
KALBINĖ IR NEVERBALINĖ RAIŠKA

ANALIZUOJA VERTINA TURINYS RAIŠKA INTENCIJA
aktyviai klausosi sakomojo ir audiovizualinio teksto
POVEIKIS KLAUSYTOJUI INTERPRETUOJA APIBENDRINA

PRANEŠIMO KURIMAS PRANEŠIMO PERTEIKIMAS IR KOMUNIKACINĖ SĄVEIKA PRANEŠIMO ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJOS UGDYMAS Lietuvių kalba ir literatūra. I–II gimn. klasės.

KALBOS PAŽINIMAS

Kalba kaip socialinis, kultūrinis ir istorinis reiškiny

PALYGINIMAS METAFOROS METONIMIJOMOS PERIFRAZĖS
taiko fonetikos ir kirčiavimo žinias
analizuoja grožinių ir negrožinių tekstų kalbą
TIKSLINA GRYNINA PLEČIA
IŠSAMIAI VERTINA ANALIZUOJA KOMPLEKSIŠKAI
taiko kalbos pažinimo strategijas

STILISTIKA
taiko sintaksės žinias
RETORIKA

Sintaksė ir skyryba

Žodžių sandara ir rašyba

VIENTISINIAI IR SUDĖTINIAI SAKINIAI
taiko leksikos, žodžių darybos ir morfologijos žinias
TIESIOGINĖ KALBA

Fonetika ir rašyba

MORFOLOGIJOS IR LEKSIKOS ŽINIOS
taiko fonetikos ir kirčiavimo žinias
PALYGINIMAS METAFOROS METONIMIJOS PERIFRAZĖS

Morfologija ir rašyba

taiko leksikos, žodžių darybos ir morfologijos žinias
PARALELIZMAS ANTITEZĖ PERIODAS

LITERATŪROS IR KULTŪROS PAŽINIMAS

Grožinė literatūra ir kultūros tekstai

LYGINA VERTINA APIBENDRINA ISTORINIS IR KULTŪRINIS KONTEKSTAS
įvairiais aspektais analizuoja, interpretuoja ir vertina literatūros ir kitus meno kūrinius, kultūros tekstus
POEZIJA PROZA DRAMA TRADICIJA ŠIUOLAIKINIS KONTEKSTAS
tarptekstinės sąsajos su kitais meno kūriniais
SIUŽETAS PERSONAŽAI MOTYVAI VAIZDINIAI IDĖJOS

Kultūros reiškiniai, asmenybės, dalyvavimas kultūriname gyvenime

LIETUVIŲ TAUTOSAKA ANTIKA BIBLIJA
įvairiais aspektais analizuoja, interpretuoja ir vertina literatūros ir kitus meno kūrinius, kultūros tekstus
ANTIKINIAI IR BIBLINIAI MOTYVAI

KLASĖ MOKYKLA BENDRUOMENĖ REGIONAS
aptaria kultūros reiškinius ir asmenybes
dalyvauja kultūriname ir visuomeniniame gyvenime
vartoja intelektualius kultūros produktus
ETIŠKAI ATSAKINGAI NURODO ŠALTINIUS GERBIA AUTORIŲ TEISES

Formuojasi gebėjimą įvardinti pagrindines žmogaus teises ginančius dokumentus

Įsitraukia į bendruomenės gyvenimą

- Geba tirti problemas;
- Įgyvendina iniciatyvas ir pokyčius bendruomenėje;
- Supranta įvairių organizacijų vaidmenį, kuriant demokratišką bendrabūvį;
- Pasirenka įvairias savanoriavimo ir labdaringos veiklos būdus bei formas;
- Gerbia demokratijos vertybes;
- Suvokia savo dalyvavimo indėlį į bendruomenės ir demokratinės visuomenės stiprėjimą.

Suvokia piliečio siejimąsi su valstybe

- Žino piliečio teises ir pareigas, jas paaiškina;
- Prisiima atsakomybę dėl valstybės ir visuomenės raidos;
- Atviras kaitai, įžvelgia problemas ir galimybes;
- Suvokia pilietinės galios esmę ir prasmę, veiksmingus stiprinimo būdus.

- Suvokia dokumentų prasmę ir institucijų funkcionalumą;
- Geba gerbti kitokią nuomonę ir pilietinę poziciją;
- Suvokia solidarumo jausmą su šalia esančiais ir viso pasaulio piliečiais;
- Atpažįsta asmeninių teisių ir laisvės suvaržymo pažeidimus bei dalyvauja jas ginančioje veikloje.

Įsipareigoja gerbti ir saugoti Lietuvosvalstybės nepriklausomybę ir suverenumą

- analizuoja politinius procesus ir juos kritiškai vertina;
- Suvokia pagrindinių valstybės institucijų paskirtį ir funkcijas;
- Suvokia, kad valstybė stiprinama tausojant žmogiškuosius, kultūros ir gamtos išteklius;
- Ugdomi solidarumo jausmą;
- Aktyviai dalyvauja tausojant išteklius ir kuriant darnią aplinką;
- Vertina Lietuvos dalyvavimą ES, NATO ir kitose tarptautinėse organizacijose;
- Analizuoja ir vertina savo valstybės dalyvavimą jose.

Gyvenimas bendruomenėje kuriant demokratišką visuomenę

Pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms

Pilietinis tapatumas ir pilietinė galia

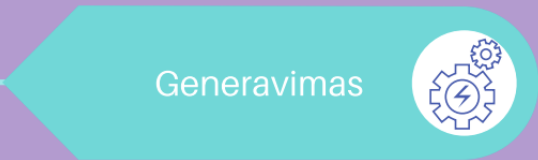
Valstybės kūrimas ir valstybingumo stiprinimas

**PILIETIŠKUMO
KOMPETENCIJA**

- Problemos identifikavimas
- Reikalingos informacijos paieška ir apdorojimas
- Žinių, idėjų ir patirties sklaida
- Kompleksiškas mąstymas
- Kritinis vertinimas
- Kūrinių/informacijos interpretavimas, lyginimas
- Kultūros reiškinių stebėjimas
- Istorinių asmenybių aptarimas

Tyrinėjimas

Generavimas

KŪRYBIŠKUMO KOMPETENCIJA

- Originalių idėjų įgyvendinimas
- Problemų sprendimas
- Mąstymo operacijų taikymas
- Alternatyvių strategijų modeliavimas
- Konteksto ir aplinkybių įvertinimas
- Asmeninės patirties pagrindimas

- Savarankiška kūryba
- Rizikos, bandymų, paieškos metodas
- Morali, etiška, estetiška kūrybinė veikla
- Efektyvus priemonių ir būdų parinkimas, taikymas
- Kūrybos darbų tobulinimas ir pristatymas
- Atsakomybės prisiėmimas

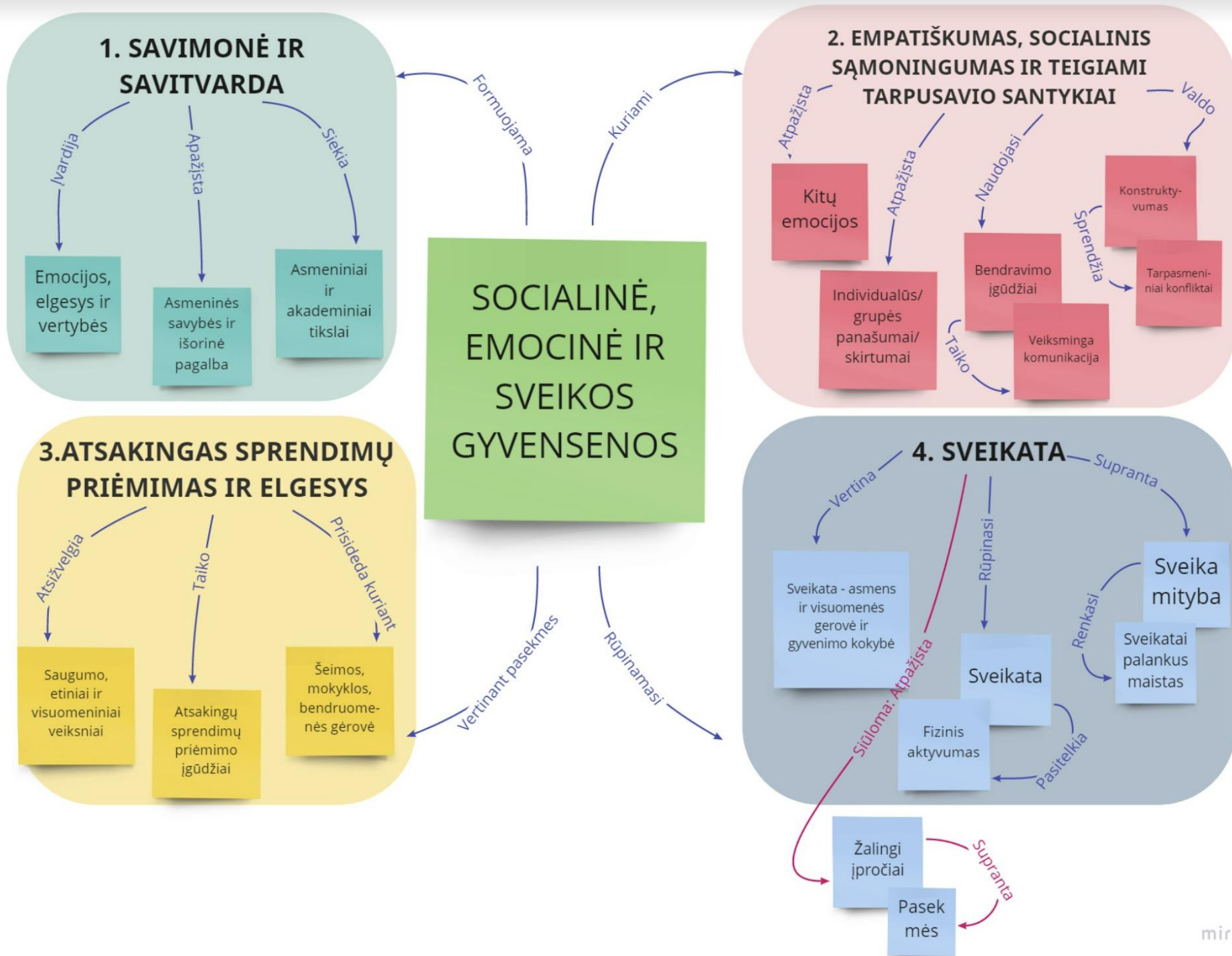
Kūrybos procesas

Vertinimas ir refleksija

- Produkto ir/ar sprendimo naujumas, vertingumas, išbaigtumas, integralumas
- Savo ir kitų kūrybos, proceso vertinimas
- Sėkmių ir nesėkmių įvardijimas
- Tolesnės kūrybinės veiklos planavimas

AKTYVI IŠBANDYMO VEIKLA

Taikytas metodas

Mokymosi veiklos kūrimas
ir stebėjimas

Atvejo analizė

2022-01-20

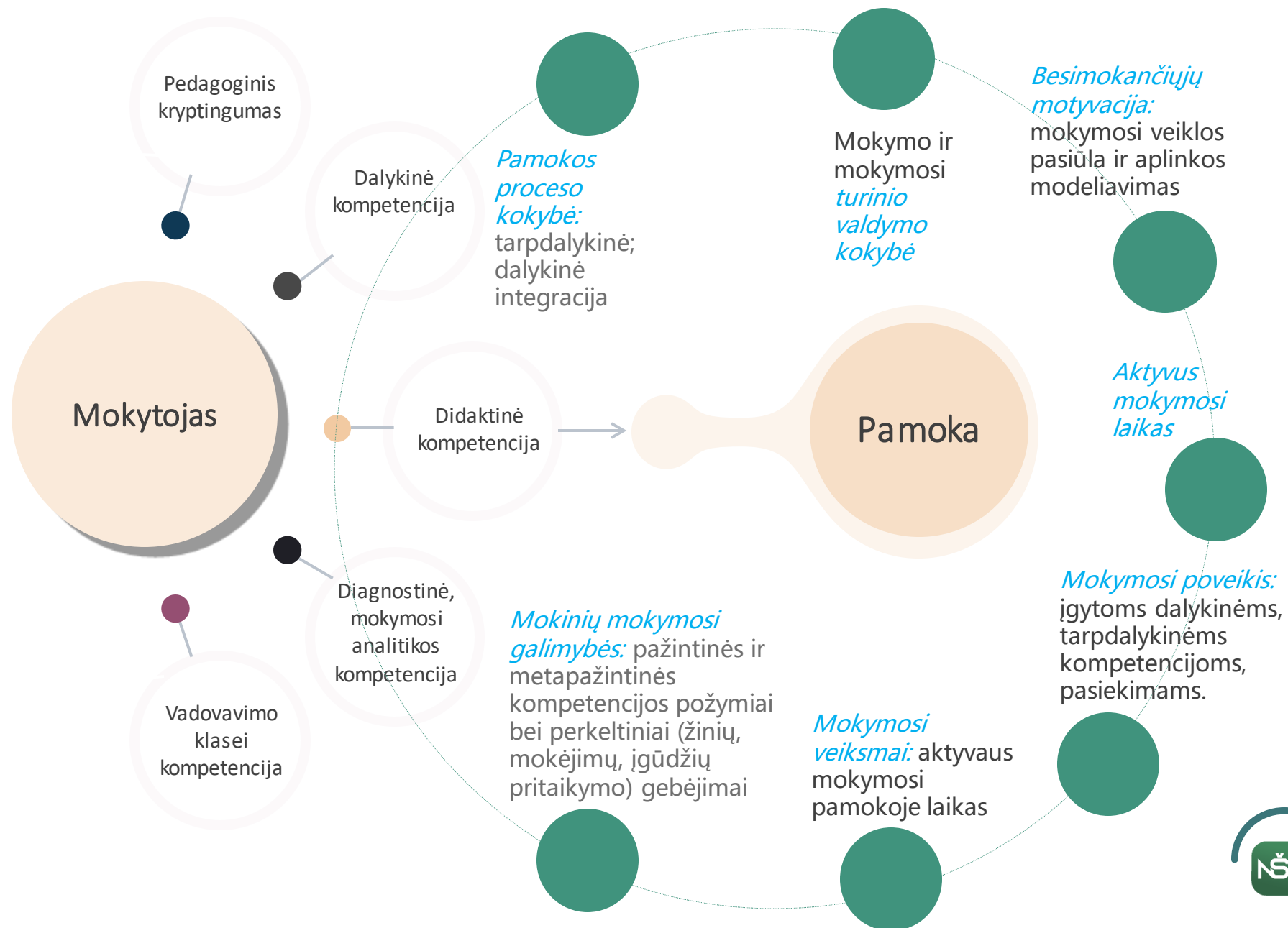
Įgyvendinimo rekomendacijos
mokytojams

-Kuriamas ugdomosios veiklos planas, remiantis nagrinėtais pavyzdžiais, planas pildomas naujais kompetencijomis grįstais pavyzdžiais.

-Taikant atvejo analizę, nagrinėjami sukurti ugdomosios veiklos planai aptariami ir koreguojami su ugdymo turinio konsultantu.

-Kokybiniu principu, tobulinami sukurti ugdomųjų veiklų planai.

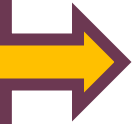

PLANAVIMO ESMINIAI ŽINGSNIAI

- Rengiant pamokos planą, pirmiausiai apmąstoma, kokių BP nurodytų rezultatų bus siekiama: kokie dalyko pasiekimai bus pasirenkami?

1 žingsnis

planuojamų įgyti pasiekimų numatymas

KOKIO REZULTATO SIEKSIME?

KAIP?

APIBRĖŽTAS

KA?

KOMPETENCIJŲ TURINYS

DALYKINIS TURINYS

PLANAVIMO ESMINIAI DALYKAI

- **Antrasis etapas rengiant pamokos planą yra mokymosi uždavinio numatymas.**
- **Uždaviniai** keliami mokiniui. Jie turėtų rodyti dalyko ir kompetencijų turinį.
- Uždaviniai turėtų būti **konkretūs, pasiekiami, išmatuojami**, tinkami tam tikrai mokymosi situacijai. Uždavinius kelti orientuojantis į **konkretų rezultatą**.

PAVYZDŽIAI: 5 KLASĖ

Iš įvairių šaltinių parenka informacijos apie gimtąjį miestą ir nagrinėja pasirinkto paminklo (gatvės) istoriją

2 žingsnis

- Pažinimo
- Komunikavimo

Kompetencijos

Dalykinis turinys

- Istorija

KOMPETENCIJŲ TURINYS:

Iš įvairių šaltinių parenka informacijos apie gimtąjį miestą ir nagrinėja pasirinkto paminklo (gatvės) istoriją

DALYKO TURINYS:

Iš įvairių šaltinių parenka informacijos apie gimtąjį miestą ir nagrinėja pasirinkto paminklo (gatvės) istoriją

APIBENDRINIMAS: IŠ DALYKO EINAME Į KOMPETENCIJŲ TURINIO RAIŠKĄ

PLANAVIMO ESMINIAI ŽINGSNIAI

▪ KOKIOMS KOMPETENCIJŲ SRITIMS UGDYTI SKIRTI UŽDAVINIAI?

3 žingsnis

UŽDAVINIŲ TURINYJE ATPAŽIŠTAME PLĖTOJAMAS KOMPETENCIJAS

PAŽINIMO KOMPETENCIJA

Nagrinėdami tam tikrus paminklo istorijos aspektus gilinsi į gyvenamosios vietos (gatvės) istoriją.

KŪRYBIŠKUMO KOMPETENCIJA

Kuria istorinį pasakojimą.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA

Mokosi argumentuoti savąjį istorijos supratimą.

KULTŪRINĖ KOMPETENCIJA

Suvokia kultūrinio paveldo reikšmę, mokosi jį puoselėti

SOCIALINĖ, EMOCINĖ IR SVEIKOS GYVENSENOS KOMPETENCIJA

Nagrinėja istorinių asmenybių poelgius, charakterio bruožus.

PILIETIŠKUMO KOMPETENCIJA

Įvardija istorinių įvykių taikius sprendimo būdus ir pateikia pavyzdžių iš valdovų gyvenimo.

SKAITMENINĖ KOMPETENCIJA

Ieško duomenis, informaciją ir turinį apie miesto istoriją, naudodamasis paprasta paieška skaitmeninėje aplinkoje

Pamokos planavimas

Bendri pamokos aspektai:

Pamokos tema / problema / klausimai:

Mokymosi uždavinys:

Ugdomos kompetencijos:

Tarpdalykiniai ryšiai:

Tarpdalykinės temos:

PROCESAS:

PAMOKOS REFLEKSIJA:

Į KĄ MOKYTOJAI ATSIŽVELGIA PLANUODAMI UGDYMO TIKSLUS (MOKINIO KOMPETENCIJŲ UGDYMĄ)?

Stiprieji pamokų aspektai

Mokytojai, formuluodami pamokos uždavinius, juos siejo su **mokinių asmenine patirtimi**, t. y. rėmėsi tuo, ką jie jau žino apie numatomą pamokoje nagrinėti temą.

Apibrėžti uždaviniai leidžia nustatyti dermę tarp numatytų ugdyti kompetencijų ir organizuojamų veiklų.

Stipriuoju aspektu išskiriamas ryškėjantis **mokymosi uždavinių atitikimas** skirtingiems **mokinių gebėjimams**, ugdymo(si) **poreikiams**.

Tobulintini pamokų aspektai

Rėčiausiai mokymosi uždaviniai kėlė **mokinams iššūkius, motyvavo juos mokytis**.

Pradžios veiklos **tik iš dalies skatina** aktyvaus mokinių darbo, jiems **sunku įsitraukti į mokymo(si) procesą**, veikti pagal savo galimybės ir polinkius.

Nepakankamas dėmesys konkrečių pamokoje siekiamų rezultatų numatymui, mokinių įtraukimui į savo darbo planavimąsi ir jų asmeninės patirties, atsakomybės aktualizavimui pamokoje.

Rekomenduojama **susitarti** dėl konkrečių uždavinio įgyvendinimo kriterijų.

Tobulintinu pamokos planavimo **aspektu įvardijamas** grįžtamasis ryšys / pamokos refleksija.

PAMOKOS PLANO ANALIZĖ

Bendri pamokos aspektai:	
Pamokos tema / problema / klausimai:	<p>5 kl. Pirmieji gyventojai Lietuvoje: seniausi archeologiniai radiniai gyvenamosios vietovės teritorijoje.</p>
Mokymosi uždavinys:	<p><u>Dirbdami grupėmis</u> iš pateiktų <u>vaizdinių šaltinių ir interneto vaizdo medžiagos</u> atpažįsta akmens, bronzos ir geležies amžių radinius Klaipėdos apylinkių teritorijoje, kuria personalizuotą istorinį pasakojimą ir plakatus/komiksus, pasakojančius apie žmonių gyvenimą praeityje.</p>
Ugdomos kompetencijos:	<p>Pažinimo – nagrinėdami i... gilinasi į gimtines istoriją, sandų).</p> <p>Komunikavimo - bendrad... istorijos suvokimą, kurdan...</p> <p>Kultūrinė - analizuoja įva... (kraštotylinę) medžiagą, su... puoselėti.</p> <p>Kūrybiškumo – rengia gyvenimo praeityje pristatymą arba maketą (sukuria/suvidina personalizuotą pasakojimą)</p> <p>SESG mokosi pažinti praeities žmogaus gyvenseną, suprasti jo mąstyseną, jauseną, tikėjimą, veikseną, jo vertybių ir idėjų pasaulį.</p> <p>Skaitmeninė - skaitmeninio turinio paieška ir kūrimas.</p> <p>Pilietiškumo - vertina individo ir visuomenės bendrabūvio būdus, bendruomeniškumo ir pilietiškumo sąsajas.</p>

- Pasirinks radinių ieškojimo būdą (piešia, fotografuoja, lipdo, keliauja);
- įvardinsite būdingus bruožus pagal komponavimo būdą ir pagal atlikimo techniką;
- nusakysite radinių skirtumus;

Mokytojas gerai formuluoja mokymosi uždavinį: **kaip mokiniai dirbs? Kuo naudodamiesi? Ką turės išmolti? Kaip pamatuosime (per įsivertinimą)?**

Mokytojas puikiai nustato dermę tarp numatytų kompetencijų ir organizuojamų mokymosi veiklų.

Tarpdalykiniai ryšiai:

Geografija (rajono žemėlapis, miesto planas)

Tarpdalykinės temos:

Žemėlapis, istorinis laikotarpis, amžius. |

PROCESAS:

- Mokiniai dirba grupėse su planšetėmis,
- Naudodamiesi internetinėmis nuorodomis kiekviena grupė peržiūri vaizdo medžiagą apie vieną archeologinį radinį (akmens a. gyvenvietė Friedricho skvere, bronzos a. Kukuliškių gyvenvietė, geležies a. Žardės gyvenvietė).
- Kiekviena grupė nagrinėja istorinį šaltinį - archeologinių radinių iliustracijų komplektus ir pasirenka jiems tinkamą laikotarpį pagal pavaizduotus radinius, kurie apibūdina žmonių gyvenimo būdą (sėslus ar klajokliškas), įrankius ir verslus, gyvenamasis vietas ir būstus, papuošalus, laidojimo papročius, tikėjimą.
- Naudodamiesi google maps programėle randa gyvenvietės vietą bei savo sugalvotu ženklu

Požymiai tinkamai apibrėžti. Nustatytas tarpdalykinis ryšys. Bendrų temų galime ieškoti BP atnaujinimo vadove.

Puikus proceso detalizavimas, aktualus / patrauklus mokymosi turinys, tačiau reikėtų nepamiršti apie vaikų vaizduotės / kūrybiškumo sužaidinimą, motyvavinimą veiklai.

Nėra sužadavimo, iš karto eina į procesą.
(pvz. <...> *Būsime archeologai, eisime kasinėti, ieškosime radinių*).

pažymi ją klasės žemėlapyje.

- Mokiniai grupėje parengia personalizuotą pasakojimą (pasidaliję vaidmenimis - geografs, piešėjai, pasakotojai) apie savo laikotarpio genties gyvenimą, nupiešdami plakatus (ar naudodami skaitmeninę programėlę) svarbiausius pasakojimo elementus (laikotarpis, įrankiai, būstai, papuošalai, tikėjimo ir laidosenos atspindžiai). Pradedama žodžiais: „viena kartą gyveno gentis....“ arba „Kai mes gyvenome....“
- Grupės pristato savo parengtus pasakojimus ir plakatus (popierinius ar planšetes) klasei.
- Kitos grupės vertina pasakojimą ir plakatą pagal tą patį duotą planą ir atpažįsta pristatomo laikotarpį.

PAMOKOS REFLEKSIJA:

Mokiniai parodo kaip suprato skirtingų istorinių laikotarpių genčių gyvenimo būdo bruožus, žaidžiant „Sėsk- stok“ arba kelia rankas:

Mokytojai klausia klausimus:

„Ar buvo Valentingumas: teigiamas antaro?“ (žinantys - stojasi, abejojantys lieka sėdėti)

ir
Objektas: užduotis, užduoties atlikimas, savikontrolė

Funkcija: aprašomoji

Palyginimas: su kriterijais

Pateikei daug faktų, suskaičiavai bronzos amžiaus radinius, juos apibūdinai (aprašai požymius), nustatei radinio vietą.

Grįžtamosios informacijos teikimo parametrai

Neefektyvi pamokos refleksija, eina į žinias (ką sužinojau?), iš savo sukurto plakato išskirkite 3 naujienas, kas buvo netikėta? Suformuluoti klausimus apie bronzos amžių.

Papasakokite savo žodžiais, ką matote šioje nuotraukoje / piešinyje?

Ar piešinys / nuotrauka galėtų tapti simboliu?

Ką ji galėtų išreikšti?

Kaip šis vaizdas galėtų paaikškinti dabarties / praeities reiškinius?

Ar šis vaizdas siejasi su šiandiena?

Pagalvokite apie dabarties reiškinius, kurių supratimui šis piešinys gali būti svarbus?

Išklausinėkite nuotrauką

Sukursite ornamentą iš geometrinių figūrų ir pristatysite pasirinktu būdu.

- pasiūlysite kelias kūrybines idėjas ornamentui sukurti;
- Pasirinksite kūrybos būdą (piešia, fotografuoja, lipdo);
- įvardinsite ornamentui būdingus bruožus pagal komponavimo būdą ir pagal atlikimo techniką;
- nusakysite geometrinių figūrų skirtumus;
- ornamente pavaizduosite visas geometrines figūras (trikampis, kvadratas, apskritimas, stačiakampis)

Kas rūpi kiekvienam mokiniui?

Suprasti iš kokios perspektyvos žiūrima.

Keliami subjektyvūs klausimai, kurie sieja mokinį su pasaulio gyvenimu?

Kaip tai paversti fenomenu? Kelti klausimą ir mąstyti apie problemą.

Pilotinis pamokos stebėjimo protokolas

PAMOKOS STEBĖJIMO PROTOKOLAS

Mokytojas: <i>(vardas ir pavardė)</i>	Stebėtojas: <i>(vardas ir pavardė)</i>
--	---

Data _____ Klasė / grupė _____

Pamokos tema _____

Mokymo/si uždavinys/iai ir jo pateikimas *(užrašykite)*

I ką atkreipti dėmesį:

Kokiu pamokos metu ir kokia forma paskelbiamas (užrašomas, pasakomas, parodomas ekrane ir kt.). Kaip užtikrinama, kad mokiniai supranta, kokio rezultato reikia pasiekti? Kaip įtraukiami mokiniai į uždavinių iš(s)kėlimą (pateikiant iliustratyvius pavyzdžius)?

Raiška:

Jūsų nuomonė, pastebėjimai apie tai:

Fiksuojame argumentus, faktus.

ĮTRAUKIANTYS PAMOKOS KONTEKSTAI

Taikomi mokinius į mokymąsi įtraukiančių kontekstų kūrimo būdai: smalsumą, tyrinėjimą skatinančios aplinkos kūrimas; mokinių dėmesį patraukiančių priemonių parinkimas ir įtraukiančių mokymosi situacijų kūrimas; dialogas su mokiniais; mokinių drąsinimas tikrinti idėjas, kurios kitų žmonių akimis, yra nereikšmingos ar klaidingos.

Įgyvendinimo rekomendacijos mokytojams

- Aptariami ugdomosios veiklos vertinimo ir įsivertinimo aspektai, kartu aptariamas ir tobulinamas ugdomosios veiklos stebėjimo protokolas.

Pilotinis pamokos stebėjimo protokolas

Pamokos kontekstai	Požymiai	Raiška
Situacinio mokymo(si) kontekstas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Iš mokinio spontaniškai čia ir dabar kylančios idėjos ▪ Mokytojo modeliuojamos mokymosi situacijos, plėtojamos čia ir dabar	
Atradimų kontekstas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modeliuojamos tyrinėjimų ir atradimų situacijos ▪ Kuriamos situacijos, leidžiančios mokiniui atrasti būdus, kurie padeda pažinti reiškinį	
Dialogo kontekstas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Siūlomi dialogai tarp kontrastingų dalykų ▪ Kuriamas dialogiškas mokymosi procesas	
Įtraukiantis mokymosi kontekstas	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mokymosi aplinkos ir situacijos modeliuojamos taip, kad kviestų ir skatintų mokinį įsitraukti ▪ Kuriamas situacijų ir priemonių įvairovė, kad būtų pašalintos kliūtys, ir kiekvienas mokinys pagal savo galias įsitrauktų į mokymosi procesą.	

MOKYMO(SI) KONTEKSTAS

Mokinių skaičius klasėje, ypatingų poreikių mokiniai (gabūs, specialiųjų poreikių mokiniai):

Mokytojų pastebėjimai:

Pilotinis pamokos stebėjimo protokolas

Sėkmės/vertinimo kriterijai

I ką atkreipti dėmesį:

- Kokie vertinimo būdai taikomi (diagnostinis, apibendrinamasis, formuojamasis)? Kaip tai reiškiasi?
- Kas vertinama pamokoje (procesas, pasiektas rezultatas)?
- Kaip mokiniams sudaromos sąlygos sužinoti, kad jie jau pasiekė tikslą?
- Kaip, kokiomis priemonėmis mokiniams sudaromos sąlygos stebėti savo pažangą ir pasiekimus (kaip mokiniams padedama suprasti, kad jie jau pasiekė iš(si)keltus uždavinius?).
- Ar formuluojami uždavinių atlikimo sėkmės kriterijai, kaip numatomi ir pristatomi jie mokiniams (juos formuluoja mokytojas ir pateikia mokiniams, mokiniai kartu su mokytoju kuria sėkmės kriterijus, sudaromos sąlygos patiems juos kurti ir pan., siekiama išsiaiškinti kaip mokiniai juos supranta)?

Raiška:

Jūsų nuomonė, pastebėjimai apie tai:

PVZ., Sukursite ornamentą iš geometrinių figūrų ir pristatysite pasirinktu būdu.

Sėkmės kriterijai

- pasiūlysite kelias kūrybines idėjas ornamentui sukurti;
- Pasirinksite kūrybos būdą (piešia, fotografuoja, lipdo);
- įvardinsite ornamentui būdingus bruožus pagal komponavimo būdą ir pagal atlikimo techniką;
- nusakysite geometrinių figūrų skirtumus;
- ornameinte pavaizduosite visas geometrines figūras (trikampis, kvadratas, apskritimas, stačiakampis);
- ...ir t.t.

Mokytojų pastebėjimai:

Pilotinis pamokos stebėjimo protokolas

Veiklos pamokoje ir jų tikslingumas (pateikiant iliustratyvius pavyzdžius)

I ką atkreipti dėmesį:

Ar veiklos pamokoje dera su išsikeltais mokymosi uždaviniais? Koks santykis tarp mokymo ir mokymosi veiklų?

Kaip mokymas personalizuojamas (suasmeninamas), diferencijuojamas ir individualizuojamas? (Ar) kaip sudaromos sąlygos mokiniams pasirinkti, t.y. planuoti savo mokymosi veiklas, pasirinkti užduočių atlikimo seką, rezultatų pristatymo būdą ir pan.?

Kaip reaguojama į mokinio netinkamą pasirinkimą, klaidą ir pan. pamokoje?

Kokia mokymosi pagalba teikiama mokiniams? Kaip teikiama pagalba išskirtinių mokymosi poreikių turintiems (specialiųjų poreikių, gabiems, turintiems elgesio sutrikimų ir kt.) mokiniams bei jų grupėms pagal poreikius, bei kitas mokymosi veiklas?

Raiška:

Jūsų pastebėjimai apie tai:

Ugdymo turinio integralumas (pateikiant iliustratyvius pavyzdžius)

I ką atkreipti dėmesį:

Kaip siekiama dermės pamokoje tarp dalykinių žinių ir kompetencijų ugdymo(si) (pateikiami raiškos pavyzdžiai)?

Kokie ir kaip pasireiškia kiti integraciniai ryšiai (teminė integracija, integravimas su kitais mokomaisiais dalykais, sąsajos su realiu gyvenimu, su globaliomis temomis (gamtos apsauga, visuomenės senėjimas, patyčios, diskriminacija ir pan.), naujų žinių ir vertybinių nuostatų integralumas, žinios per emocinį patyrimą, prevencinių programų (dar dabar Gyvenimo įgūdžių ugdymo (2004), Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos (2006), Žmogaus saugos (2006), Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo (2007) ir pan.?)

Kiek šiuos integracinius aspektus mokytojas suplanuoja ir siekia jų tikslingai (ar tai daugiau atsitiktiniai raiška)?

Raiška:

Jūsų pastebėjimai apie tai:

Mokytojų pastebėjimai:

Pilotinis pamokos stebėjimo protokolas

Mokymosi aplinka (pateikiant iliustratyvius pavyzdžius)

I ką atkreipti dėmesį:

Fizinė aplinka: ar mokymosi aplinka pritaikyta pamokos tikslams pasiekti (pakankama priemonių mokym(s)i veikloms pamokoje, jos prieinamos, parinktos tikslingai ir pan.? Kokios mobilumo galimybės pamokoje atliekant užduotis (pereiti nuo individualaus į grupinę veiklą ir pan., naudotis kitomis erdvėmis). IKT taikymas ir kiti aspektai.

Emocinė aplinka: ar klasės mikroklimatas palankus mokymuisi: mokinių tarpusavio santykiai ir savijauta klasėse, mokinių ir mokytojo santykiai? Kaip sudaromos sąlygos mokiniams patirti sėkmę, pasidžiaugti patirta sėkme? Koks požiūris į mokinio klaidą (klaida kaip galimybė kažko pasimokyti, klaida – kaip nesėkmė ir pan.). Kaip palaikoma tvarka ir drausmė, kokie klasėje yra susitarimai, kokie padėkos, pasidžiaugimo naujais pasiekimais ritualai klasėje ir pan.? Kaip sprendžiamos destruktivaus elgesio ir kitos problemų? ir kiti aspektai.

Raiška:

Jūsų pastebėjimai apie tai:

Pasiekimų ir pažangos vertinimas (pateikiant iliustratyvius pavyzdžius)

I ką atkreipti dėmesį:

- Kokie ir kada taikomi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo metodai?

- Kaip mokytojo vertinimas padeda mokiniams geriau suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, siekti pažangos?

- Kaip mokiniai skatinami įsivertinti, vertinti vienas kito pasiekimus, kokie tam taikomi metodai (konkretūs pavyzdžiai);

- Koku metu ir apie ką teikiamas grįžtamasis ryšys (apie užduotį, apie užduoties atlikimą, apie vaiką kaip asmenybę); ar (jei taip, tai kaip) teikiamas grįžtamasis ryšys padeda mokiniams siekti pažangos?

- Su kuo lyginami mokinių pasiekimai (su kitais vaikais, su sėkmės kriterijais, su ankstesniais vaiko pasiekimais?)

- Mokiniai daugiau giriami ar skatinami, už ką jie giriami ir skatinami?

- Kaip vyksta pamokos rezultatų apibendrinimas, aptarimas, įvertinimas; kaip įsitikinama, kad mokiniai išmoko tai, kas buvo suplanuota.

Raiška:

Jūsų pastebėjimai apie tai:

Mokytojų pastebėjimai:

Pilotinis pamokos stebėjimo protokolas

Pamokos refleksija (pateikiant iliustratyvius pavyzdžius)

Į ką atkreipti dėmesį:

Teigiami pamokos aspektai.

Aspektai, kuriuos būtina tobulinti.

Mokiniai reflektuoja, ar pasiekė pamokos uždavinius, apibendrina informaciją.

Raiška:

Jūsų pastebėjimai apie tai:

Mokytojų pastebėjimai:

Stebėtojo atsiliepimai: .....

.....

.....

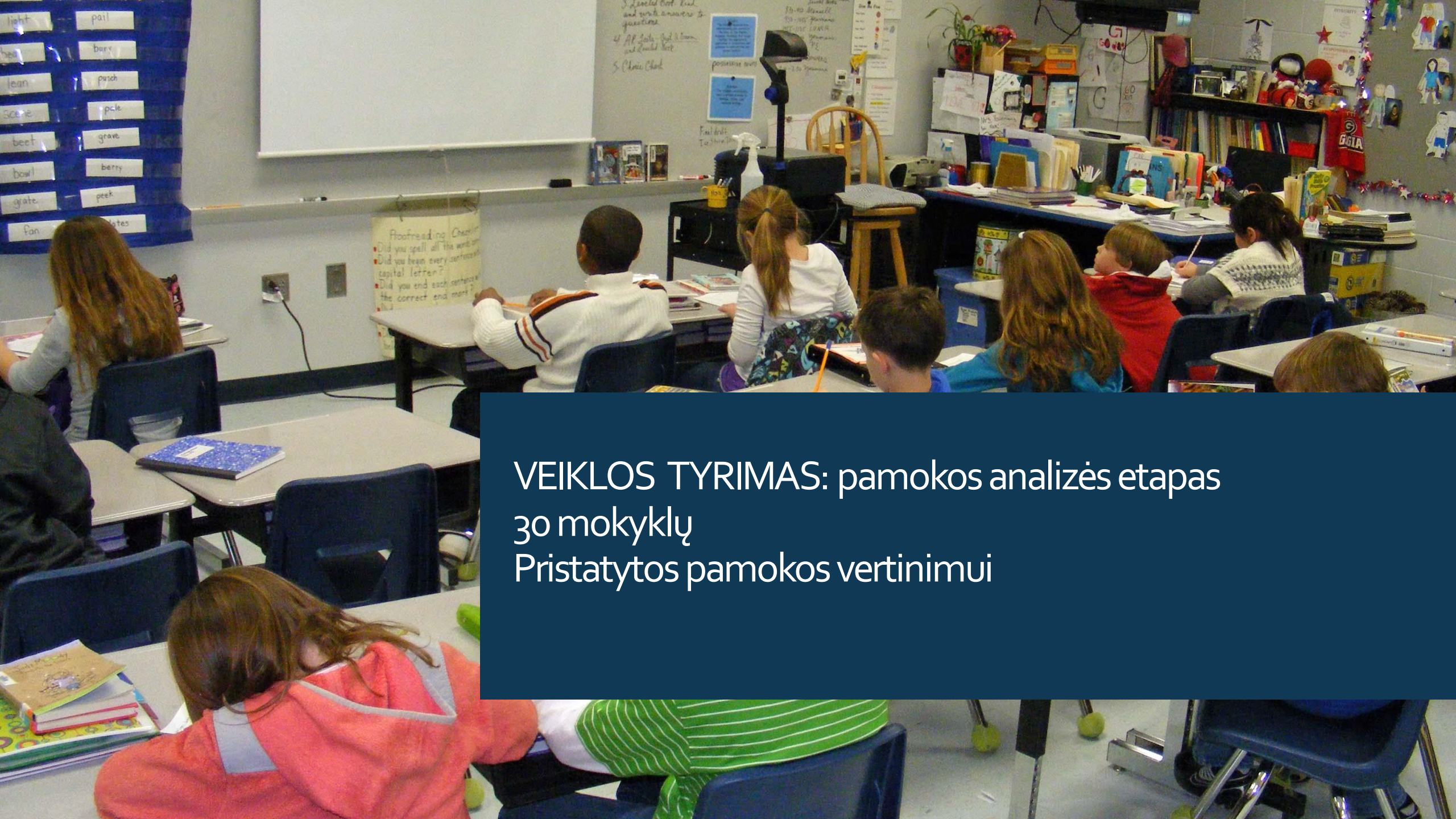
.....Parašas .....

Mokytojo komentarai: .....

.....

.....

.....Parašas .....

VEIKLOS TYRIMAS: pamokos analizės etapas
30 mokyklų
Pristatytos pamokos vertinimui

- **Uždaviniai** keliami mokiniui. Jie turėtų rodyti dalyko ir kompetencijų turinį.
- Uždaviniai turėtų būti **konkretūs, pasiekiami, išmatuojami**, tinkami tam tikrai mokymosi situacijai. Uždavinius kelti orientuojantis į konkretų rezultatą.

Pamokos pradžia: mokymosi uždavinių formulavimas

Matomas mokymasis: ką rodo mokymosi uždavinių formulavimas? Kaip atskleisti dermę tarp kompetencijų ir mokymosi veiklų?

- Uždavinių aktualumas, jų suvokimo prieinamumas. Formuluojami probleminiai klausimai.
- Mokytojai, formuluodami pamokos uždavinius, juos siejo su mokinių asmenine patirtimi, t.y. rėmėsi tuo, ką jie jau žino apie numatomą pamokoje nagrinėti temą.
- Mokytojai pakankamai gerai formuluoja uždavinius (atskleidžia numatytas sąlygas, planuojamas veiklas ir laukiamą rezultatą), tačiau pastebėta, kad kompetencijų ugdymui reikia skirti daugiau dėmesio, mokiniai į uždavinio formulavimą neįtraukiami, nėra numatomos diferencijavimo/individualizavimo galimybės.
- Remiantis mokymosi uždaviniais parenkamos aiškios, su konkrečia veikla susijusios užduotys, sudarančios kiekvienam mokiniui pasiekti kuo geresnių rezultatų. Tačiau patartina peržiūrėti mokytojų ir mokinių aktyvios veiklos santykį pamokoje ir ieškoti būdų kiekvieno mokinio aktyviam įsitraukimui, ieškoti efektyvių grupinio darbo formų.
- Mokymosi uždavinių atitikimas skirtingiems mokinių gebėjimams, ugdymo(si) poreikiams.
- Atliktos užduotys parodė, kad mokiniai iš esmės pasiekė numatytus uždavinius, įsisavino mokymosi turinį.

Dalykui būdinga
mąstymo forma

Pažinimo kompetencija

Žinios
skirtinguose
kontekstuose

Dalykui būdingas
pagrindimo
būdas

Pamokos pradžia: sužadavimo prieiga

Veiksmingo mokymosi klasėje pradžia: ar mokytojams pavyko suplanuoti įtraukiančią pamokos veiklą? Kaip mokiniai skatinami dalyvauti?

- Mokytojai pereina nuo mokymu (perdavimu) grįstos sąveikos klasėje, prie mokymusi grįstos sąveikos. Pastebėjome, kad pamokose taikytas kūrybinis iššūkis skatino besimokančiųjų susidomėjimą, įsitraukimą, intensyvių mokymąsi.
- Mokytojai formulavo netikėtus klausimus, rėmėsi gyvenimo aktualijomis: *nukreipė tyrinėjimams, skatino idėjų generavimą, nukreipė ieškoti informacijos...*
- Pamokų pradžioje reikėtų kuo mažiau konstatavimo, stilius (*padaro, suskaičiuoja ar pan.*) keistinas į dvikryptę sąveiką tarp mokytojo ir mokinio atspindinčiomis formuluotėmis: *atsižvelgus į mokinių pasiūlymus, idėjas, sumanymus...*
- Analizuotų pamokų uždavinių formuluotės atskleidžia akcentus kiekvieno mokinio aktyvumui, tai stiprus įtraukties / sužadavimo požymis.
- Pamokų uždaviniai siejami su prieš tai buvusiu / vykstančiu mokymusi. Analizuotų pamokų turinyje atpažinome sėkmės kriterijus, aiškiai numatytus mokymosi rezultatus.
- **Sužadavimo veikla turėtų būti kryptinga, prie jos metu išsiaiškintų dalykų turime grįžti mokymosi metu.**

Idėjas, galimybes,
būsimus veiksmus
apsvarsto iš
skirtingų
perspektyvų.

Kūrybiškumo kompetencija

Pasirenka
reikšmingas sau
ir kitiems
kūrybinės idėjas
ir sprendimus

Kuria
savarankiškai,
nebijo rizikuoti
ir klusti.

Kiti pastebėjimai

- Skirti mokiniams daugiau savarankiškumo, per mažai mokinių raiškos, veiklos tarpusavyje;
- Trūksta pamokoje gilesnio įsivertinimo ir vertinimo, aptarimo.
- Mokiniam trūko informacijos apie tai, pagal kokius kriterijus bus vertinamas jų darbas
- Stengtis kiek daugiau ir aktyviau teikti grįžtamąjį ryšį, komentuoti
- Pristigo laiko pamokos apibendrinimui.
- Aktyvią mokymosi veiklą paremti tyrinėjimu grįstomis veiklomis.
- Integruoti ugdymo kompetencijas.
- Atkreipti dėmesį į tarpdalykinių temų integravimą.
- Atkreipti dėmesį į mokymosi strategijų taikymą.
- Apibendrinant pamoką taikyti atvirtus klausimus.
- Kartu su mokiniais analizuoti vertinimo ir įsivertinimo kriterijus.

Pamokų planai: rekomenduojame viešinti

Alytaus Panemunės
progimnazija

Telšių Kranto
progimnazija

Jurbarko Naujamiesčio
progimnazija

Ukmergės „Šilo“
progimnazija

Klaipėdos S. Dacho
progimnazija

Veiklos tyrimas: kaip mums sekėsi?

Dr. Sergejus Neifachas